

Cena primátora putovala do rúk vedcov VÚSCH a LF UPJŠ	2
Online, vusch.sk, 13. 5. 2026, 9:57	
Pavol Jozef Šafárik, hviezda slovanského sveta	2
Online, senior.sk, 13. 5. 2026, 14:04	
Klub komunálnej politiky - Regina Východ	2
Rozhlas - Rádio Regina (východ), Klub komunálnej politiky - Regina Východ, 13. 5. 2026, 15:05	
Žurnál Rádia Regina	3
Rozhlas - Rádio Regina (východ), Žurnál Rádia Regina, 13. 5. 2026, 17:00	
Na Slovensku vzniknú dve kompetenčné centrá	3
Rozhlas - Rádio Regina (stred), Žurnál Rádia Regina o 17.00, 13. 5. 2026, 17:12	
Kedy ste sa naposledy preočkovali na tetanus?	4
Tlač, Nový Čas - Východ, 14. 5. 2026	
Výskumný tím navštíví viac ako 100 slovenských škôl	5
Tlač, Zdravotnícke noviny, 14. 5. 2026	

Cena primátora putovala do rúk vedcov VÚSCH a LF UPJŠ

13. 5. 2026, 9:57, Zdroj: [vusoch.sk](#), Autor: Viktória Smoradová, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ, LF UPJŠ

Dosah: 206 GRP: 0,00 OTS: 0,00 AVE: 18 EUR

Cena primátora putovala do rúk vedcov VÚSCH a LF UPJŠ

13.05.2026

Východoslovenský ústav srdcových a cievnych chorôb, a.s.

Ondavská č.8, 04011 Košice

GPS: 48°43'14.66" N, 21°14'26.48" E

Callcentrum

Copyright © 2023 Východoslovenský ústav srdcových a cievnych chorôb, a.s.

window.wpbCustomElement = 1;

Autor: Viktória Smoradová

Pavol Jozef Šafárik, hviezda slovanského sveta

13. 5. 2026, 14:04, Zdroj: [senior.sk](#), Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ, Univerzita Pavla Jozefa Šafárika

Dosah: 380 GRP: 0,01 OTS: 0,00 AVE: 98 EUR

Pavol Jozef Šafárik, hviezda slovanského sveta

Národný buditeľ, historik, jazykovedec, zakladateľ modernej slavistiky, básnik, etnograf, univerzitný profesor a politik Pavol Jozef Šafárik bol vedúcou osobnosťou slovenskej a českej vedy v období národného obrodovania. Ako prvý podal systematický obraz o slovanských národoch, ich kultúre a dejinách. Zaradil ich medzi najvyspelejšie kultúry na svete. Veľkú pozornosť venoval skúmaniu staroslovienskeho písma. Dokázal, že cyrilike predchádzala hlaholika. V otázke jazykovej jednoty zastával a presadzoval názor, že každý národ má rozvíjať svoju kultúru predovšetkým prostredníctvom svojho vlastného jazyka. Svoje občianske a vlastenecké postoje preukázal vystúpením na Slovanskom zjazde v Prahe v revolučnom roku 1848. Pavol Jozef Šafárik sa narodil 13. mája 1795 v Kobeliarove, ktoré leží necelých dvadsať kilometrov od Rožňavy.

Študoval na gymnáziu v Dobšinej, na lýceu v Kežmarku a neskôr v Jene v Nemecku. Vychovávateľsky pôsobil v Rožňave, Dobšinej, Kežmarku, Jene a v Prešporku. V roku 1819 sa na príhovor vplyvných priateľov už ako 24-ročný stal riaditeľom gymnázia zriadeného pravoslávnu cirkvou v srbskom Novom Sade. Napriek očakávaniam priniesol pobyt v Srbsku Šafárikovi mnoho žiaľu. Kvárený bolestivým ochorením sa musel vyrovnávať nielen s úmrtiami detí, vytrhnutím z podnetného literárneho a vedeckého prostredia a obmedzenými finančnými prostriedkami, ale bol konfrontovaný aj so svojím slovanským pôvodom, evanjelickou vierou a bádateľskou činnosťou, čo vyústilo v jeho nútený odchod.

V Prahe, kam sa s rodinou presťahoval z Nového Sadu v roku 1833, mu zaopatrenie na niekoľko rokov priniesla zbierka medzi českými vlastencami a mecenášmi, ktorej podmienkou bolo písanie v češtine. V roku 1848 sa stal riaditeľom Univerzitnej knižnice v Prahe a mimoriadnym profesorom slovanskej filológie na pražskej univerzite. V Prahe vyvrcholila aj jeho vedecká činnosť. Šafárik sa usiloval o zblíženie oboch kultúr, ale rešpektoval špecifiká každého národa. Svojimi postojmi v tejto otázke posilnil rozhodnutie Ľudovíta Štúra o zavedení spisovnej slovenčiny. Mal významný podiel na formovaní vlasteneckej koncepcie dejín a kultúry slovanských národov v čase národného obrodovania. Z jeho tvorby možno spomenúť poéziu Tatranská múza s lyrou slovanskou a viaceré významné odborné spisy.

Svoje občianske a vlastenecké postoje preukázal vystúpením na Slovanskom zjazde v Prahe v revolučnom roku 1848. Vtedajší štátny rakúsky minister knieža Kolovrat ho nazval hviezdou prvej veľkosti v slovanskom svete. Tento výrok poslužil v júni 1995 organizátorom ako názov výstavy Hviezda prvej veľkosti v Slovenskom národnom literárnom múzeu v Martine pri príležitosti osláv 200. výročia narodenia tohto významného vedca a literáta. V roku 1860 sa vyčerpaný a ťažko chorý Šafárik, ktorý sa v tom čase už vymanil z pazúrov chudoby, pokúsil o samovraždu skokom do rieky Vltava. Hoci ho zachránili, smrť ho dostihla už o rok 26. júna 1861 v Prahe, kde je aj pochovaný. Jeho meno nesie košická **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika** aj gymnázium v Rožňave.

Zdroj a foto: Wikipedia, [UPJŠ](#) Košice, Teraz.sk, SLC

Autor: senior.sk

Klub komunálnej politiky - Regina Východ

13. 5. 2026, 15:05, Relácia: **Klub komunálnej politiky - Regina Východ**, Stanica: **Rádio Regina (východ)**, Vydavateľ: **Slovenská televízia a rozhlas**, Sentiment: **Neutrálny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **vedenie UPJŠ OR vedenie Univerzita Pavla Jozefa Šafárika, UPJŠ, Fakulta verejnej správy UPJŠ**
Dosah: **11 836 GRP: 0,26 OTS: 0,00 AVE: 3984 EUR**

[strojový prepis] ...*Vidia to, že päťsto ľudí robí na magistráte, sú tam mestskí poslanci, **vedenie** mesta. Ďalších päťsto ľudí pracuje na mestských častiach. Sú tam dvadsaťdva starostov, prednostovia, zástupcovia, ďalšie aparáty ľudí...*

Žurnál Rádia Regina

13. 5. 2026, 17:00, Relácia: **Žurnál Rádia Regina**, Stanica: **Rádio Regina (východ)**, Vydavateľ: **Slovenská televízia a rozhlas**, Sentiment: **Pozitívny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **Laura Hoľanová, Univerzita Pavla Jozefa Šafárika**, Ďalšie zdroje: **Žurnál Rádia Regina**
Dosah: **12 230 GRP: 0,27 OTS: 0,00 AVE: 2229 EUR**

[strojový prepis] ...*Jej využívanie približuje hovorkyňa Univerzity Pavla Jozefa Šafárika **Laura Hoľanová**. V medicínskych študijných programoch sa umelá inteligencia využíva najmä na modelovanie klinických situácií, tvorbu virtuálnych pacientov a podporu diagnostického uvažovania študentov...*

Na Slovensku vzniknú dve kompetenčné centrá

13. 5. 2026, 17:12, Relácia: **Žurnál Rádia Regina o 17.00**, Stanica: **Rádio Regina (stred)**, Vydavateľ: **Slovenská televízia a rozhlas**, Sentiment: **Pozitívny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **Laura Hoľanová, Univerzita Pavla Jozefa Šafárika**
Dosah: **11 836 GRP: 0,26 OTS: 0,00 AVE: 224 EUR**

Na Slovensku vzniknú dve kompetenčné centrá

Ctibor Michalka, moderátor:

Na Slovensku vzniknú dve kompetenčné centrá, na Slovenskej technickej univerzite v Bratislave a Technickej univerzite v Košiciach. Prepájajú budú vysoké školy, vzdelávať učiteľov a prinášať novinky v téme umelej inteligencie. Univerzity na východnom Slovensku tento krok vítajú.

Barbora Tomková, redaktorka:

Umelá inteligencia je už súčasťou vysokých škôl. Jej využívanie približuje hovorkyňa **univerzity Pavla Jozefa Šafárika, Laura Hoľanová**.

Laura Hoľanová, hovorkyňa:

V medicínskych študijných programoch sa umelá inteligencia využíva najmä na modelovanie klinických situácií, tvorbu virtuálnych pacientov a podporu diagnostického uvažovania študentov. V právnických odboroch AI podporuje analýzu kazuistik, tvorbu právnej argumentácie a simuláciu súdnych pojednávaní. V oblasti verejnej správy sa používa na automatizované sumarizovanie právnych dokumentov.

Barbora Tomková, redaktorka:

Kompetenčné centrá sa stanú národnými platformami pre rozvoj AI. Projekt podporilo Ministerstvo školstva 12 miliónmi eur. Školy získajú prístup k technológiám, infraštruktúre a expertíze bez ohľadu na región. Centrá budú slúžiť ako koordinačná aj metodická platforma. Zamerajú sa aj na rozvoj AI zručností. Dopĺňa projektor pre inovácie Technickej univerzity v Košiciach Juraj Gazda.

Juraj Gazda, projektor pre inovácie:

Budeme vytvárať nejaké metodické príručky, postupy, ako využívať umelú inteligenciu, kde naozaj sklbíme vedomosti našich expertov, ktoré sú predovšetkým fokusované na základné využívanie, základné algoritmy umelej inteligencie. Experti z ostatných univerzít budú prinášať svoj pohľad na metodické postupy, ako vyučovať a tak ďalej.

Barbora Tomková, redaktorka:

Súčasťou budú aj školenia pre učiteľov. Krok víta Prešovská univerzita. Potvrdila jej hovorkyňa Ingrid Timková.

Ingrid Timková, hovorkyňa:

Aj naši pedagógovia potrebujú zaškolenie, ako využívať tieto nástroje, aby následne oni mohli kaskádovať túto svoju skúsenosť alebo zručnosť. Do budúcnosti by dávalo zmysel uvažovať aj o širšej škále nástrojov podľa potrieb konkrétnych odborov.

Barbora Tomková, redaktorka:

Podľa sociologičky Gizely Brutovskej je kľúčové vzdelávať najmä učiteľov.

Gizela Brutovská, sociologička:

Aj samotní učitelia, tí stredoškolskí, aj tí vysokoškolskí, hovorili o tom, že ani nemajú vôbec ako predstavu o tom, ako tú výučbu nastaviť, ako tú AI zapojiť do toho, aby to nezničilo ten proces edukačný, ale aby zároveň tých študentov motivovalo k tomu hĺbkovému učeniu.

Barbora Tomková, redaktorka:

Kompetenčné centrá plánujú otvoriť v septembri. Barbora Tomková, Slovenský rozhlas.

Kedy ste sa naposledy preočkovali na tetanus?

📅 14. 5. 2026, Zdroj: **Nový Čas - Východ**, Strana: 13, Vydavateľ: News and Media Holding a.s., Autor: kb, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ, LF UPJŠ
Dosah: 66 400 GRP: 1,48 OTS: 0,01 AVE: 1272 EUR

Kedy ste sa naposledy preočkovali na tetanus?

Rubrika: SLOVENSKO

Nenápadná hrozba, ktorú podceňujeme

BRATISLAVA - Ochorenie, ktoré takmer vymizlo z hlavných titulkov, no nie z nášho okolia. Baktéria tetanu žije v pôde a prostredí okolo nás a pred jej následkami chráni jedine pravidelné očkovanie. To však mnohí dospelí Slováci zanedbávajú alebo si ani neuvedomujú, že im vypršala jeho účinnosť. V roku 2023 zomrelo na tetanus v krajinách EÚ a EHP trinásť ľudí. Odborníci preto vyzývajú - skontrolujte si, kedy ste sa naposledy preočkovali.

Tetanus spôsobuje baktéria Clostridium tetani, ktorá sa prirodzene vyskytuje v pôde, prachu aj v tráviacom trakte zvierat a ľudí. Do tela sa dostáva cez poranenie kože stačí odrenina, trzná rana či pichnutie trňom. Za vhodných podmienok, najmä v hlbších ranách s nedostatkom kyslíka, produkuje jeden z najsilnejších biologických toxínov na svete - tetanospasmin, ktorý sa šíri nervovými vláknami do centrálného nervového systému.

Príznaky sa objavia zvyčajne za 7 až 14 dní - stuhnutie žuvacieho a šijového svalstva, kŕče celého trupu, problémy s prehĺtaním či spazmy hrtana s rizikom udusenía. Pacient pritom zostáva pri plnom vedomí. Asi 50 percent chorých aj v súčasnosti zomiera. „Tetanus nie je choroba minulosti. Baktéria, ktorá ho spôsobuje, je prakticky všade okolo nás a nedá sa z prostredia odstrániť,“

upozorňuje docentka Ingrid Urbančíková, infektologička a epidemiologička z Ústavu epidemiológie **LF UPJŠ** Košice.

Liečba je zdĺhavá, prevencia jednoduchá

Na tetanus neexistuje liek, ktorý by neutralizoval už naviazaný toxín. Pacienti sú hospitalizovaní na jednotkách intenzívnej starostlivosti, kde dostávajú antibiotiká, špecifické imunoglobulíny a lieky proti kŕčom, pričom väčšina potrebuje umelú pľúcnu ventiláciu. Rekonvalescencia môže trvať mesiace. Dôležité je vedieť aj to, že prekonanie tetanu nevytvára dostatočnú imunitu, aj vyliečený pacient musí byť následne zaočkovaný.

Jediná účinná prevencia

V dospelosti je očkovanie povinné každých 15 rokov - vo veku 30, 45, 60 a 75 rokov. Preočkovanie sledujú všeobecní lekári v rámci preventívnych prehliadok a vakcínu môžu podať priamo v ambulancii. „Dospelí často očkovanie proti tetanu vnímajú ako niečo, čo sa rieši len po úraze. V skutočnosti ide o pravidelnú prevenciu počas celého života. Ak človek vynechá preočkovanie, ochrana postupne slabne,“ vysvetľuje všeobecná lekárka Katarína Kováčová.

TETANUS V ČÍSLACH

v roku 2025 si vakcínu proti tetanu vybralo z lekárne viac ako 186 000 poistencov Všeobecnej zdravotnej poisťovne 40 % z nich tvorili deti do 18 rokov, 23 % seniori nad 60 rokov - podiel dospelých v produktívnom veku teda zostáva nízky najväčší záujem o vakcínu zaznamenali v Žilinskom (viac ako 31 000), Bratislavskom (viac ako 30 000) a Prešovskom kraji (viac ako 29 000) najnižší záujem dlhodobo vykazuje Nitriansky kraj (viac ako 17 000)

tento trend sa opakuje posledné tri roky inkubačná doba tetanu je 7 až 14 dní od vniknutia baktérie do tela spóry baktérie Clostridium tetani dokážu v pôde prežiť niekoľko rokov

KTO JE NAJVIAC OHROZENÝ

Ľudia nad 65 rokov - v roku 2023 tvorili v EÚ/EHP najväčší podiel prípadov aj úmrtí ženy tvorili tri štvrtiny obetí v tejto vekovej skupine osoby, ktoré vynechali preočkovanie v dospelosti, alebo si nepamätajú dátum poslednej vakcíny dospelí v produktívnom veku, ktorí sa spoliehajú na detské očkovanie - jeho ochrana časom slabne ľudia pracujúci alebo tráviaci čas v záhrade, v prírode alebo pri manuálnej práci vonku, kde je riziko poranenia vyššie

Foto: iStock

Autor: Autor: kb

Výskumný tím navštíví viac ako 100 slovenských škôl [↗](#)

📅 14. 5. 2026, Zdroj: **Zdravotnícke noviny**, Strana: 1, Vydavateľ: **MAFRA Slovakia, a.s.**, Sentiment: **Pozitívny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **UPJŠ, Univerzita Pavla Jozefa Šafárika**

Dosah: 14 000 GRP: 0,31 OTS: 0,00 AVE: 368 EUR

Výskumný tím navštíví viac ako 100 slovenských škôl

Zdravie

Výskumný tím medzinárodnej štúdie Health

Behaviour in Schoolaged Children (HBSC), ktorá

sa zaoberá zdravím a so zdravím súvisiacim správaním

11-, 13- a 15-ročných školákov v ich sociálnom kontexte, je opäť v teréne vo vybraných školách na celom území Slovenska. Koordináciu tejto štúdie zastrešuje Ústav psychológie zdravia a metodológie výskumu Lekárskej fakulty **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika (UPJŠ)** v Košiciach.

„Plánujeme navštíviť viac ako 100 škôl zo všetkých kútov Slovenska a osloviť takmer 10 000 školákov,“ uviedla Mgr. Daniela Husárová, PhD., ktorá koordinuje zber údajov

v teréne. Výskum realizuje **UPJŠ** v spolupráci s Úradom

verejného zdravotníctva SR, jeho regionálnymi úradmi a univerzitami. „Túto spoluprácu považujeme za kľúčovú, pretože nám umožňuje získať aktuálne a spoľahlivé údaje o zdraví a životnom štýle detí a dospelých priamo z terénu. Tieto poznatky sú nevyhnutné na plánovanie efektívnych preventívnych opatrení a tvorbu verejných politík v oblasti podpory zdravia,“ poznamenala hlavná hygienická SR MUDr. Mgr. Tatiana Červeňová, MPH, M HA. Dotazník obsahuje otázky mapujúce duševné a fyzické zdravie školákov. (tasr)